ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวสุมาลี สุมามาลย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

มีนาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

158.041
ส๖๘๔๗
ข.3

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวสุมาลี สุมามาลย์

18 มิ.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2546

ท157019

สุมาลี สุมามาลย์ (2546). ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ t–test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านว่ามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE OPINIONS OF STUDENTS TOWARDS SELF EMPLOYMENT AT PHETCHABURI VOCATIONAL COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

MISS. SUMALEE SUMAMAL

Present in partial fulfillment of the requirements

for the master of Educational degree in Business Education

at Srinakharinwirot University

March 2003

Sumalee Sumamal (2003). The opinions of students toward self employment at Phetchaburi Vocational College. Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Dr. Aree Punmanee.

The purpose of this research were to study and compare the opinion of students toward self employment at Phetchaburi Vocational College. Towards vocational subject. The study of 3 factors were one self and family have self employment, quality to make a living have self employment, and knowleage basic in self employment were classify to class, program, achievements, parents' job, income parents.

The sample groups comprised of 250 of students at Phetchaburi Vocational College. Datas were gathered by using questionaires, and the statistical instruments used in analyzing data were mean, standard deviation t - distribution and One-way analysis of Variance were used to compare.

The findings of research were as follows.

1. The opinion of students toward self employment in overall and each aspect were high level.

2. There was no statistical significant difference in overall and each aspect of the opinion of students toward self employment with difference class.

3. There was no statistical significant difference in overall and each aspect of the opinion of students toward self employment with difference program.

4. There was statistical significant difference in overall and each aspect of the opinion of students toward self employment with difference achievements at level .01

5. There was statistical significant difference in overall and each aspect of the opinion of students toward self employment with difference parents' job at level .01

6. There was no statistical significant difference in overall and each aspect of the opinion of students toward self employment with difference income parents.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่ 7 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากความเมตตากรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธ์มณี อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย และรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ กรรมการสอบผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ และอาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ สมพิศ สิริภัทรวณิช ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี คณะผู้บริหาร คณะครูอาจารย์และลูกศิษย์ทุกคนที่ให้โอกาสทางการศึกษา สนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร คณะอาจารย์และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบถาม ในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแก่บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

สุมาลี สุมามาลย์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	-การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	3
	-ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาศึกษา	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า	5
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	7
	การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8
	หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2539	10
	ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ	13
	ประเภทของอาชีพอิสระ	14
	คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	15
	ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	17
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา	18
	คุณลักษณะหรือบุคลิกภาพกับการประกอบอาชีพอิสระ	19
	ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพ	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	28
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	30
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
	การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	31
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	50
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	50
	ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	51
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	52
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	อภิปรายผล	53
	ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	57
บรรณานุกรม		58
ภาคผนวก		61
	ภาคผนวก ก	62
	ภาคผนวก ข	67
	ภาคผนวก ค	69
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์		76

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง 35

2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน..... 36

3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านตนเองและครอบครัว โดยรวมและรายด้าน..... 37

4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยรวมและรายด้าน..... 38

5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านความรู้พื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน..... 39

6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี โดยรวมและ รายด้าน..... 40

7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามสาขาวิชา โดยรวมและรายด้าน..... 41

8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน..... 42

9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน..... 43

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

10 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านตนเองและครอบครัว จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง..... 44

11 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง..... 45

12 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านความรู้พื้นฐาน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง..... 46

13 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยรวมจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง..... 47

14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน..... 48

15 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านความรู้พื้นฐาน จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง..... 49

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการดำรงชีวิตประจำวัน มนุษย์ทุกคนมักมีความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งนักจิตวิทยาที่ชื่อว่า มาสโลว์ ได้จัดลำดับความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลไว้ 5 ขั้นได้แก่ ความต้องการทางสรีระ ความต้องการปลอดภัยและมั่นคง ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น และความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง (อารี พันธ์มณี : 187-189 ; อ้างอิงจาก Maslow, 1970 : 80) นอกจากนี้มนุษย์ยังมีความต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและที่สำคัญคือ การเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคตเพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคม มนุษย์ส่วนใหญ่ใช้เวลาเพื่อการประกอบอาชีพประมาณ 2 ใน 3 ของชีวิต โร (Roe. 1965 : 35) กล่าวว่า อาชีพนั้นนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งค่าตอบแทนเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนให้ได้มาซึ่งปัจจัยต่าง ๆ มาสนองความต้องการของร่างกายแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการทางจิตใจ ความต้องการทางสังคมของมนุษย์ แล้วยังเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชีวิตที่ไม่สามารถแยกออกจากการพัฒนาด้านอื่น ๆ ได้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2537 : 25) ดังนั้นการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาและผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยกำหนดแนวทางการจัดการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนทุกระดับมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 12) รัฐบาลก็เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) จึงได้กำหนดนโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยให้มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ตลอดจนส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพทุกระดับและประเภทการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 35)

ในภาวะปัจจุบัน การขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมและตลาดแรงงานโดยทั่วไปมีแนวโน้มที่จะใช้การลงทุนทางด้านเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัยแทนแรงงานเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ตลาดแรงงานมีความต้องการด้านบุคลากรลดลง จึงเกิดปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษา นับเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งในปัจจุบันเพราะมีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมาด้วย ปัญหานี้นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นและถือว่าเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษา จากสถิติการว่างงานจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2528 : 21) ปรากฏว่าผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มว่างงานสูงขึ้น

การประกอบอาชีพอิสระ จึงเป็นอาชีพที่ทางรัฐบาลตระหนักและเห็นแนวทางเพื่อแก้ปัญหานี้ จึงได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 – 2534 มุ่งให้เยาวชนและประชาชนสามารถประกอบอาชีพอิสระหรือสร้างงานด้วยตนเอง สนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพและการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เน้นการประกอบอาชีพอิสระโดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งสถานประกอบการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างครบวงจร พร้อมทั้งกำหนดมาตรการรณรงค์เพื่อเปลี่ยนเจตคติ ค่านิยมของทุกๆ ฝ่ายให้เห็นความจำเป็นและความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ ขจัดปัญหาและอุปสรรค ปรับปรุงตัวบทกฎหมายมาตรการดำเนินงานที่สนับสนุนเพื่อให้เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ. 2530 : 82-95) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 - 2539 ได้สานต่อแนวนโยบายนี้ โดยกำหนดนโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพ ให้มีการเร่งรัดและพัฒนาคนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2534 : 8 - 9)

กรมอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่นักเรียนนักศึกษา เยาวชนและประชาชนได้จัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีให้มีคุณภาพ และเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (พยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์. 2545 : 1)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตร 3 ปี ได้แก่ ประเภทวิชาคหกรรม (สาขา วิชาคหกรรมศาสตร์อาหารและโภชนาการ ผ้าและเครื่องแต่งกาย) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (สาขาวิชาพาณิชยการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว) ประเภทวิชาศิลปกรรม (สาขาวิชาวิจิตรศิลป์ ถ่ายภาพ และการออกแบบ) และเปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตร 2 ปี ได้แก่ ประเภทวิชาคหกรรม (สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ อาหารและโภชนาการ ผ้าและเครื่อง แต่งกาย) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาการบัญชี การตลาด เลขานุการและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ) ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 17 - 24 ปี และจากทฤษฎีการเลือกอาชีพของซูเปอร์ (สุวรรณา จงประเสริฐพร. 2540 : 3 อ้างอิงจาก Super. 1973) กล่าวว่า บุคคลในช่วงอายุดังกล่าว จะมีการเลือกอาชีพอย่างจริงจังมากขึ้น โดยมีการคาดคะเนหรือมีการวางแผนล่วงหน้าที่จะเลือกประกอบอาชีพที่ตนถนัดและสนใจ ตลอดจนมีการกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นๆ

จากความสำคัญของการส่งเสริมอาชีพอิสระและแนวนโยบายของการจัดการอาชีวศึกษา ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระเป็นแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญที่ควรส่งเสริมให้ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเกิดแนวคิด ค่านิยม และตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระได้ ดังนั้นวิทยาลัยอาชีวศึกษาซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่ออาชีพจึงได้กำหนดเนื้อหา หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมในการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการในท้องถิ่นเพื่อผลิตนักศึกษาให้มีทักษะด้านวิชาชีพสู่ตลาดแรงงานตามความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : 47-52) ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยอีสานใต้ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระในด้านตนเอง สวัสดิภาพครอบครัว ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ ตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนาอาชีพของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง เป็นรายด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาตามตัวแปร พบว่า นักศึกษาที่มี เพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ผู้ปกครองอาชีพต่างกันและผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญและจากการศึกษาผลงานวิจัยของ เยาวเรศ ใหลอุดม (2541 : 63 - 70) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิต

งหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจัยที่นำมาศึกษาในการวิจัยนี้ ได้แก่ เพศ ชั้นปี และคณะ บุคลิกภาพ การแสดงตัว ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความมั่นคงทางอารมณ์และสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีระดับความต้องการประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก นิสิตที่มีบุคลิกภาพซื่อตรงต่อหน้าที่มีระดับความต้องการประกอบอาชีพอิสระในระดับมากที่สุดการเปรียบเทียบระดับความต้องการการประกอบอาชีพอิสระจำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี และคณะ พบว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมีระดับความต้องการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน สำหรับนิสิตที่มีชั้นปีและคณะต่างกัน พบว่า มีระดับความต้องการประกอบอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ในด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมด้านส่งเสริมอาชีพในหลักสูตร เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2545 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขา นุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 405 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2545 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางประมาณจำนวนของ

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2538 : 297) แล้วเทียบสัดส่วนระหว่างประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1. ตัวแปรอิสระ มีดังนี้

2.1.1. ระดับชั้นปี

2.1.2. สาขาวิชา

2.1.3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.4. อาชีพของผู้ปกครอง

2.1.5. รายได้ของผู้ปกครอง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนก 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1. ด้านตนเองและครอบครัว

2.2.2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ

2.2.3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **อาชีพอิสระ** หมายถึง งานที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนี้เป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิตการจำหน่ายหรือการให้บริการ เพื่อมุ่งหวังกำไรและเสี่ยงต่อการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ในการวิจัยครั้งนี้จัดแบ่งอาชีพอิสระออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.1. ประเภทการผลิต คือ การสร้างสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งขึ้นมา ได้แก่ ทำสวน ทำไร่ เพาะพันธุ์สัตว์ ผลิตวัสดุก่อสร้าง ทำเครื่องเงิน

1.2. ประเภทการขาย คือ การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไปยังผู้บริโภค มีลักษณะซื้อสินค้ามาเพื่อจำหน่ายไป ได้แก่ ขายเสื้อผ้า ขายหนังสือ ขายอุปกรณ์การเกษตร

1.3. ประเภทบริการ คือ การใช้ความรู้ความสามารถประกอบกับเครื่องมือเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า ได้แก่ ร้านเสริมสวย ปั๊มน้ำมัน ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า อู่ซ่อมเครื่องยนต์ ออกแบบตกแต่งภายใน

1.4. ประเภทปฏิบัติผสม คือ การปฏิบัติผสมกันตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป ได้แก่ ผลิตและขาย หรือขายและบริการ เช่น ร้านอาหาร ร้านขายคอมพิวเตอร์พร้อมบริการ

2. **ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ** หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึก หรือความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งแยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1. ความคิดเห็นด้านตนเองและครอบครัว หมายถึง การที่นักศึกษามีความเข้าใจต่อผลที่ได้รับจากการประกอบอาชีพอิสระที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีทางในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวภายใต้การประกอบอาชีพนั้น ๆ

2.2. ความคิดเห็นด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ หมายถึง การที่นักศึกษามีความเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระต้องพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ การมีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ การมีใจรักงานด้านธุรกิจ การมีความคิดริเริ่มด้วยตนเองและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่างๆเหล่านั้น การกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ การมีความอุตสาหะในการทำงาน การมีความสามารถในการแก้ปัญหา การยึดมั่นในสัญญาการทำงาน การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะมีผลเอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จ

2.3. ความคิดเห็นด้านความรู้พื้นฐาน หมายถึง การที่นักศึกษาเห็นด้วยว่าการประกอบอาชีพอิสระต้องพิจารณาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของผู้ประกอบการด้วย เนื่องจากมีความที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

2.3.1. ความรู้ด้านการผลิต หมายถึง มีความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้อาจได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษาจากประสบการณ์ในการทำงานของกิจการในครอบครัว หรือจากการฝึกงานกับภาคเอกชน

2.3.2. ความรู้ด้านการตลาด หมายถึง มีความรู้ความชำนาญในกระบวนการจำหน่ายผลผลิตหรือการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3. ความรู้ด้านการจัดการ หมายถึง มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดระบบงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมและการประเมินผล เพื่อให้กิจการบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านผลกำไรที่ดี ด้านชื่อเสียงและความไว้วางใจจากลูกค้า

2.3.4. ความรู้ด้านอื่นๆ หมายถึง มีความสามารถในการโฆษณา การบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร และการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

3. ระดับชั้นปี หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ในปีการศึกษา 2545 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

4. สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนในประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมที่แสดงถึงความสามารถของนักศึกษาซึ่งวัดผลการเรียนเฉลี่ยทุกภาควิชา แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.1. คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

5.2. คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 ขึ้นไป หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

6. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง งานของผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูนักศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ถ้าบิดามารดาเป็นผู้อุปการะให้ถือเอาอาชีพของบิดา ในกรณีที่ไม่มีบิดาหรือบิดาไม่มีอาชีพให้ถือเอาอาชีพของมารดาและถ้านักศึกษาไม่ได้รับการอุปการะจากบิดามารดาให้ถือเอาอาชีพของผู้ปกครองที่รับอุปการะเลี้ยงดูนักศึกษาอยู่ปัจจุบัน จำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

6.1. รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดของหน่วยงานของรัฐบาล ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ เช่น ไฟฟ้า ประปา การไปรษณีย์โทรเลข เป็นต้น

6.2. พนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ที่รับจ้างเป็นรายวัน รายเดือน

6.3. เกษตรกรรม หมายถึง อาชีพในการทำนา ทำสวน ทำไร่ หรือเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย

6.4. อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว หมายถึง อาชีพที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนี้เป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิตการจำหน่าย หรือการให้บริการเพื่อมุ่งหวังกำไร

7. รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ของบิดาและมารดารวมกันต่อเดือนหรือรายได้ของผู้อุปการะ จำแนกเป็น

7.1. รายได้น้อย คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท

7.2. รายได้ปานกลาง คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท

7.3. รายได้มาก คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 บาทขึ้นไป

กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

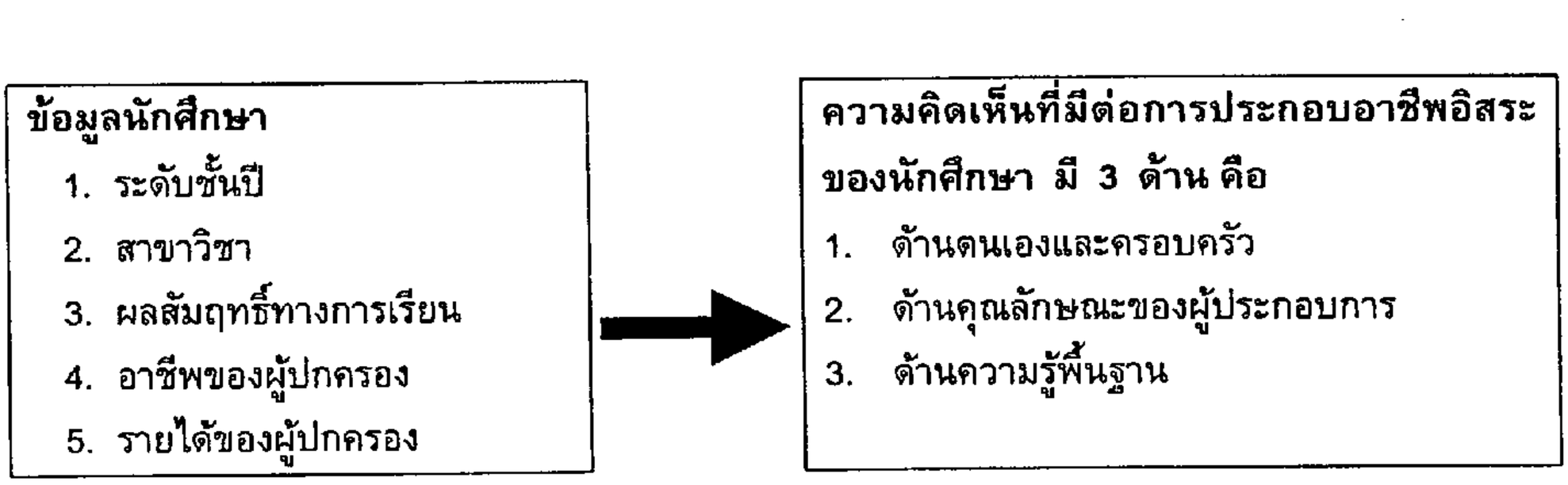

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาที่เรียนอยู่ระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งสาระสำคัญออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
2. การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
3. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2539
4. ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ
5. ประเภทของอาชีพอิสระ
6. คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
7. ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา
9. คุณลักษณะหรือบุคลิกภาพกับการประกอบอาชีพอิสระ
10. ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพ
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    - งานวิจัยในต่างประเทศ
    - งานวิจัยในประเทศ

1. ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เดิมเป็นโรงเรียนการเรือนและฝึกหัดครู ประกาศนียบัตรเพชรบุรี ตั้งอยู่ ณ พระราชวังรามราชนิเวศน์ (วังบ้านปืน) เมื่อ พ.ศ. 2477 และย้ายมาอยู่ ณ ที่ดินซึ่งเป็นที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตัวอาคารเรียนเป็นตึก 2 ชั้น สร้างโดยรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดเกล้าพระราชทานทรัพย์ร่วมกับข้าราชการและนักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวง โดยสร้างตึกอุรุพงษ์ไว้เป็นพระอนุสรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2482

พ.ศ.2484 เจ้าจอมมารดาเลื่อน ในรัชกาลที่ 5 ได้ทรงสร้างเรือนพยาบาล

พ.ศ.2490 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่างสตรีเพชรบุรี

พ.ศ.2523 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จนถึงปัจจุบัน ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีเนื้อที่ 26 ไร่ 74.89 ตารางวา ปัจจุบัน (พ.ศ. .2545) มีอายุครบ 68 ปี แห่งการก่อตั้ง

นามวิทยาลัย	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
นามย่อ	อ.พ.
ปรัชญา	เรียนดี ฝีมือเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน
บุคลานุสรณ์	พระองค์เจ้าอุรุพงษ์รัชสมโภช
สีประจำวิทยาลัย	เขียว-ขาว
ที่ตั้ง	300 ถนนราชวิถี ต.คลองกระแชง อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000 โทรศัพท์ 0-3242-5557 และ 0-3242-7021 โทรสาร 0-3242-5557

เกียรติคุณของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

พ.ศ.2531	ได้รับรางวัลเสมาทอง นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชี ระดับ ปวส. และ ปวท. มีงานทำ 100 %
พ.ศ.2532	ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นภาคกลาง และ ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาเร่งรัดพัฒนา ดีเด่นภาคกลาง
พ.ศ.2533	ได้รับรางวัลเสมาทองระดับชาติ 3 เป้าหมายในการจัด การเรียนการสอน สนองนโยบาย เป้าหมาย 10 ประการของกรมอาชีวศึกษา เป้าหมายที่ 1 สนองความต้องการของตลาดแรงงาน เป้าหมายที่ 2 เร่งคุณภาพงานนักศึกษา เป้าหมายที่ 3 พัฒนาครู อาจารย์
พ.ศ.2534	ได้รับรางวัลเสมาทองระดับชาติ เป้าหมายที่ 7 เร่งคุณภาพงานนักศึกษา
พ.ศ.2539	ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทาน ระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 5
พ.ศ.2540	ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นระดับชาติ กรมอาชีวศึกษา ประเภทคหกรรม พาณิชยกรรม และ ศิลปกรรม
พ.ศ. 2543 – 2544	ผ่านการประเมินระดับทอง โครงการสถานที่ทำงานน่าอยู่ น่าทำงานจากกระทรวงสาธารณสุข

2. การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

วิสัยทัศน์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีมุ่งมั่นจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาโดยความร่วมมือของชุมชนและท้องถิ่น ยึดถือผู้เรียนเป็นหัวใจ บรรยากาศสดใสร่มเย็น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาตนเอง มีทักษะในการทำงาน มีจริยธรรม คุณธรรม สุขกายสบายใจ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

1. มุ่งมั่นในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนองตอบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับการจัดหลักสูตรเพื่อให้เกิดความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการและได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไป

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนนักศึกษามีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีกิริยาวาจาสุภาพเรียบร้อย ปราศจากสารเสพติด และ ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

3. จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อฝึกทักษะมีฝีมือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง

4. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนให้เกิดความเหมาะสม และสามารถอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนนักศึกษาได้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในระดับท้องถิ่น และ ระดับประเทศ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ สามารถถ่ายโอนผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ

3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดวิธีเรียนวิธีสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพชุมชน และ ท้องถิ่นนั้น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ สำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆที่เกิดขึ้น

2. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพระดับผู้ชำนาญการเฉพาะทาง สามารถนำไปประกอบอาชีพและพัฒนางานอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในงานอาชีพ รักงานรักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี

4. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมจริยธรรม ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัยมีสุขภาพกาย ใจ สมบูรณ์แข็งแรง

6. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดี งามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

7. เพื่อให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2539

การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ด้วย

เวลาเรียน

1. ในปีการศึกษาหนึ่งๆให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ตามที่กำหนด

2. ในกรณีการเรียนระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอน สัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที

3. เวลาเรียนตามปกติ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนดประมาณ 2 ปี ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาอื่นๆ จะใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี ยกเว้นผู้ที่ได้เรียนรายวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมาก่อนแล้ว หรือ ผู้ที่ขอโอนผลการเรียน

หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต และไม่เกิน 110 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิต ถือเกณฑ์ดังนี้

1. รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

2. รายวิชาภาคปฏิบัติ 2 - 3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 32 - 48 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 36-54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3. การฝึกงานหรือการทำโครงงานหรือการทำโครงการวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีค่า 4 หน่วยกิต

4. การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 72 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2539 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน
2. หมวดวิชาชีพ แบ่งเป็น
   - 2.1. วิชาชีพพื้นฐาน
   - 2.2. วิชาชีพเฉพาะ
   - 2.3. วิชาชีพเลือก
   - 2.4. ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละภาควิชาและสาขาวิชา

ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ

1. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือ สถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 350 ชั่วโมง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือ ทำโครงงานหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต

2. สถานศึกษาจะจัดให้ผู้เรียนฝึกงานในช่วยระยะเวลาใดก็ได้ ตามความเหมาะสมตั้งแต่ประกาศผลสอบภาคเรียนที่ 2 ของผู้เรียนเป็นต้นไป ถ้าสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนฝึกงานในภาคเรียนปกติ ให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

3. ให้สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้เรียนที่ประสงค์จะทำโครงงานหรือโครงการวิชาชีพ ทำในภาคเรียนที่ 4

4. การตัดสินผลการเรียน และ การให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

การเข้าเรียน

ผู้เข้าเรียนต้องมีพื้นความรู้และคุณสมบัติ ดังนี้

1. **พื้นความรู้**

สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ เทียบเท่าหรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ เทียบเท่า

ผู้เข้าเรียนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาที่กำหนด ต้องผ่านการเรียนรายวิชา ปรับพื้นฐานวิชาชีพให้ครบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาก่อน

2. คุณสมบัติ

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2539

การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2539

การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1. สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา
2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง
3. ได้ค่าระดับคะแนนสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
4. สำหรับนักศึกษาระบบทวิภาคี ต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

1. ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการเพิ่มเติม แก้ไข หรือ ยกเลิกสาขาวิชาประเภทวิชา หรือ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตร
2. ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกรายวิชาหรือคำอธิบายรายวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2539

เมื่อมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตรตามข้อ 2 แล้วให้นำเสนอกระทรวงศึกษาธิการทราบ

การพิจารณาอนุมัติการเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ

ให้กรมต้นสังกัดพิจารณาจากความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

ในปีการศึกษา 2545 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (พุทธศักราช 2540) ซึ่งมีโครงสร้างของหลักสูตรตามแผนสาขางานและกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้

สาขาวิชาการบัญชี

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาการบัญชี ต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต
   - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (12 หน่วยกิต)
   - 2.2 วิชาชีพเฉพาะ (15 หน่วยกิต)
   - 2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
   - 2.4 ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต

รวมไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาการตลาด

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาการตลาด ต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต
   - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (12 หน่วยกิต)
   - 2.2 วิชาชีพเฉพาะ (15 หน่วยกิต)
   - 2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
   - 2.4 ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต

รวมไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาเลขานุการ

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาเลขานุการ ต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 18 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต
   2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (12 หน่วยกิต)
   2.2 วิชาชีพเฉพาะ (15 หน่วยกิต)
   2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
   2.4 ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
   รวมไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า ในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต ดังโครงสร้าง ต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 61 หน่วยกิต
   2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (12 หน่วยกิต)
   2.2 วิชาชีพเฉพาะ (15 หน่วยกิต)
   2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
   2.4 ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
   รวมไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ เทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

4. ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ความหมายของคำว่า Self Employment เป็นการประกอบอาชีพอิสระหรือการประกอบอาชีพส่วนตัวไว้ดังนี้

เฉลียว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (2529 : 8) ให้ความหมาย การประกอบอาชีพอิสระว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจตามความพึงพอใจของตนเอง โดยจะทำคนเดียวหรือร่วมกันทำในครอบครัว เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านขายสินค้า เป็นต้น

สุนทร โคตรบรรเทา (2525 : 7) กล่าวว่าอาชีพอิสระหมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างขึ้นมาเอง ลงทุนดำเนินการเอง ไม่รับคำสั่งหรือไม่มีการออกคำสั่ง ตัดสินใจด้วยตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้กับลูกค้าเองมีการลงทุนเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

ยุพิน ประจวบเหมาะ (2531 : 8) ให้ความหมายว่า อาชีพอิสระหมายถึง อาชีพส่วนตัวทั้งในภาคเศรษฐกิจที่เป็นระบบ (Formal Sector) และภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ (Informal Sector) เจ้าของกิจการจะเป็นผู้ประกอบการเองทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรูปแบบของกำไรไม่ใช่เงินเดือน

สุรเดช วิเศษสุรการ (2530 : 10) ได้ให้ความหมาย การประกอบอาชีพส่วนตัวว่า งานที่ไม่รับจ้างไม่รับราชการ ไม่เป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเอง ซึ่งอาจเริ่มจากร้านแผงลอยหาบเร่ แล้วขยายมาเช่าห้องแถว จนต่อไปอาจขยายเปิดสาขาเพิ่มขึ้นต่อไปอีก

ประดิษฐ์ ชาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2531 : 82) ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพส่วนตัวหรือการประกอบอาชีพอิสระว่า หมายถึง การประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือของครัวเรือน หรือระหว่างหุ้นส่วนด้วยกันเพื่อมุ่งหวังรายได้และกำไร โดยผู้ประกอบการเป็นผู้ทำงานในกิจการของตนเอง

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2527 : 5) ได้ให้คำจำกัดความของอาชีพอิสระว่า หมายถึง การที่บุคคลเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือนัยหนึ่ง คือ การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง ไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการ เพื่อหวังกำไร และเสี่ยงต่อการล้มเหลว

5. ประเภทของอาชีพอิสระ

มีผู้สนใจศึกษาประเภทของอาชีพอิสระ และได้จัดแบ่งประเภทอาชีพอิสระตามเหตุผลและความจำเป็นที่แตกต่างกัน เช่น

ทบวงมหาวิทยาลัย (2526 : 23) ได้จัดหมวดหมู่ของเยาวชนผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายข้าวแกง ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขายของเล่นสำหรับเด็ก ขายเครื่องเขียนแบบเรียน ขายผักผลไม้ ขายอุปกรณ์การเกษตร และขายเครื่องสำอาง

2. ประเภทบริการ ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รับเหมาก่อสร้างทั่วไป เสริมสวย รับย้อมผ้า ขับรถส่งผู้โดยสาร

3. ประเภทเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำนา และทำสวน และเลี้ยงสัตว์

สัญญา จัตตานนท์ (2527 : 16) อธิบายว่า อาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว ถ้าจะแบ่งตามระดับความสามารถในการประกอบอาชีพแล้วอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะ หรือความรู้ในระดับปริญญา หรืออนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ ผู้ตรวจบัญชี และครู-อาจารย์ เป็นต้น

2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา คือ ช่างต่าง ๆ เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทย เขียนแบบ ตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย เย็บหนัง เป็นต้น

3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะ หรือวิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบอาชีพขายเครื่องชำ ขายข้าวแกง ขายหนังสือต่าง ๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบเร่ แผงลอย ขับรถแท็กซี่ ตลอดจนรับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 4) ได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระได้ดังนี้ คือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพาณิชกรรม และด้านศิลปหัตถกรรม

เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินกิจการด้วยตนเองเพราะเหตุผลและความจำเป็นที่แตกต่างกันหลายประการตามระดับความสามารถแต่ละบุคคลดังนั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระจึงควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับอาชีพที่ตนตัดสินใจเลือก

6. คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีผู้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ดังนี้

เฉลียว สุวรรณกิตติ (2530 : 7 - 16) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีลักษณะดังนี้

1.1. มีความอดทนในการทำงานหนักได้

1.2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

1.3. ในการประกอบกิจการใด ๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูงและสามารถปฏิบัติได้

1.4. เป็นผู้มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ

1.5. ไม่เบื่อง่าย ไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคันเมื่อพบอุปสรรค

1.6. มีหลักในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมคลาย

1.7. รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์

1.8. รู้จักใช้ความคิดแต่หนหลังเป็นบทเรียน

1.9. มีความคิดริเริ่ม และกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ

1.10 เห็นคุณค่าของเงิน

ศรีสง่า กรรณสูต และสาโรช บัวศรี (2521 : 78) กล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือ ผู้ประกอบการ ต้องมีคุณสมบัติหลายประการ เช่น ความรู้ในการจัดการ การตลาด ประสบการณ์ทางการค้า และมีเงินทุน

ผุสดี รุมาคม และเกศินี วิฑูรชาติ (2529 : 34 - 36) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่เชื่อถือได้ว่าการประกอบอาชีพอิสระจะประสบผลสำเร็จ ควรมีความสามารถด้านเทคนิค ความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ลักษณะเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

จากหนังสือ Committee for Economic Development ของสหรัฐอเมริกา (ดนัย เทียนพุฒ 2531 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Committee for Economic Development : n.d.) กล่าวว่าคุณลักษณะของธุรกิจขนาดย่อม หรือการประกอบอาชีพอิสระ มีดังนี้

1. การบริหารงานต้องเป็นอิสระไม่มีบริษัทอื่นมาควบคุม เจ้าของต้องเป็นผู้บริหารเอง

2. บุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเล็ก ๆ เพียงกลุ่มเดียวหาทุนและเป็นผู้บริหารเอง

3. การดำเนินงานก็ดี พนักงานและเจ้าของก็ดี มักอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ตลาดหรือลูกค้าอาจอยู่นอกชุมชนนั้น

4. ธุรกิจต้องเป็นธุรกิจขนาดเล็กเมื่อเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่สุดในประเภทเดียวกัน

นอกจากนี้การประกอบกิจการค้าที่มีลักษณะเด่นในการประกอบอาชีพอิสระมีหลายประการ เช่น

1. ความซื่อสัตย์ในการประกอบการ ความซื่อสัตย์เป็นประการสำคัญเนื่องจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในรูปของการกู้ยืมเงินทุน หรือการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อจะต้องอาศัยความไว้ใจกัน

2. ความขยันอดทนและประหยัด เป็นสิ่งจำเป็นมาก สำหรับผู้ประกอบการอาชีพอิสระแล้วจะต้องรับผิดชอบในผลกำไรขาดทุนด้วยตนเอง ความขยัน อดทน และประหยัด จะทำให้สามารถขยายกิจการจากขนาดเล็กไปสู่กิจการขนาดใหญ่ได้

3. รู้จักตลาด หมายถึง รู้จักช่องทางในการค้าขายมีกำไร

ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมนุม (2532 : 647-648) กล่าวถึง คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการคิดอย่างวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผล และรู้จักแก้ปัญหาได้
2. ความอดทน สู้งาน
3. ความพยายามสูง ขยัน ประหยัด และมีวินัย
4. ความละเอียด รอบคอบ เยือกเย็น ไม่โกรธง่าย
5. มีมนุษย์สัมพันธ์ดี
6. ซื่อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ

จรูญ เพิ่มพูน (เยาวเรศ ใหลอุดม 2533 : 11 ; อ้างอิงมาจาก จรูญ เพิ่มพูน 2531 : 36) กล่าวว่าผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ดี และประสบผลสำเร็จนั้นควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความอดทน มั่นใจ และกล้าเสี่ยง มีความซื่อสัตย์ ช่างสังเกต และต้องหมั่นศึกษาเรียนรู้ในวิชาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

ประเทิน มหาขันธ์ (ทิพวัน ถือคำ 2533 : 44 ; อ้างอิงมาจาก ประเทิน มหาขันธ์ 2529 : ไม่มีเลขหน้า) ได้สรุปลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งประสบความสำเร็จไว้ ดังนี้

1. มีความกล้าเสี่ยง
2. มีการออมทรัพย์เพื่อการลงทุน
3. รอคอยผลประโยชน์ระยะยาวได้
4. กล้าได้กล้าเสีย
5. ยินดีรับความเปลี่ยนแปลง
6. มีระเบียบวินัยในการควบคุมตนเอง
7. มีความคิดริเริ่ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 132) กล่าวถึง บันได 7 ขั้น ในการประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระ มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าความรู้ในงานอาชีพของตนเองอยู่เสมอ
2. สนองความต้องการของผู้บริโภค
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนางานอาชีพให้ดียิ่งขึ้น
4. โฆษณา และประชาสัมพันธ์งานให้กว้างขวางและแพร่หลายมากที่สุด
5. มีความตั้งใจ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน
6. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี
7. กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่จะประกอบอาชีพอิสระนั้นควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไป

2. กล้าคิด กล้าทำ และกล้าเสี่ยงต่อการลงทุน
3. มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง
4. มีลักษณะเป็นผู้นำ
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. มีความเฉลียวฉลาด และมีไหวพริบดี

7. ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว พ.ศ. 2533 - 2534 (2532 : 135) กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยปัจจัย 2 ประเภท ปัจจัยประเภทแรก คือ ตัวของบัณฑิตเองต้องมีคุณลักษณะดังนี้ มีความพร้อม มีความตั้งใจจริง และรักที่จะทำธุรกิจ จะต้องมีทัศนคติและอุปนิสัยใจคอที่กล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องมีความรู้ ทักษะความสามารถและประสบการณ์ที่พอเพียงและต้องไม่มุ่งหวังความสำเร็จจนเกินไป โดยต้องเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาประสบการณ์ของตนไปในตัวและเป็นผู้มีมนุษย์สัมพันธ์และเอาใจลูกค้าได้ดี ปัจจัยประเภทที่สองเป็นปัจจัยอื่น ๆ เช่น มีเงินทุน มีสถานที่ และอุปกรณ์ในการดำเนินการ ทักษะความชำนาญ และมีทำเลที่ตั้งที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมนุม (2532 : 645-648) ที่กล่าวถึง ปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. เจตคติที่ดี
2. ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ
3. ความรู้และทักษะในด้านการจัดการและการตลาด
4. ข่าวสารข้อมูลช่องทางการประกอบอาชีพ
5. เงินทุน
6. คุณสมบัติส่วนตัวที่พึงประสงค์

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 3 - 5) กล่าวว่า ในการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จนั้น มีปัจจัยที่สำคัญหลายประการดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการ ได้แก่
    1.1. มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ
    1.2. มีใจรักงานด้านธุรกิจ
    1.3 มีความคิดริเริ่มด้วยตนเองและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ เหล่านั้น
    1.4. กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล
    1.5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
    1.6. มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจการงาน
    1.7. มีความอุตสาหะในการทำงาน
    1.8. มีความสามารถในการแก้ปัญหา
    1.9. มีความยึดมั่นในสัญญาการทำงาน
    1.10 การคำนึงถึงคุณภาพ

1.11 รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัด รวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์

1.12. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

1.13. มีมนุษย์สัมพันธ์ดี

2. สมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งมีหลายด้าน ได้แก่

2.1. ด้านการผลิต ต้องมีความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้า หรือบริการที่มีคุณภาพ ความรู้ความสามารถในด้านนี้ อาจได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษา จากประสบการณ์ในการทำงานของกิจการในครอบครัว หรือจากการฝึกงานกับภาคเอกชน

2.2. ด้านการตลาด ต้องมีความรู้ความชำนาญในกระบวนการจำหน่ายผลผลิตหรือการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3. ด้านการจัดการ ต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดระบบงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมและการประเมินผล เพื่อให้กิจการบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านผลกำไรที่ดี ด้านชื่อเสียงและความไว้วางใจจากลูกค้า

2.4. ความรู้ด้านอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องทราบ ได้แก่ การโฆษณา การบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร และการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

3. เงินทุน เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการประกอบอาชีพอิสระ ผู้ประกอบการจะต้องมีเงินทุนเพื่อเริ่มต้นกิจการ และเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ เงินทุนที่ต้องใช้นี้มีจำนวนแตกต่างกันไปตามลักษณะและขนาดของอาชีพอิสระซึ่งแหล่งทุนนั้นสามารถหารายได้หลายแหล่งด้วยกัน เช่น จากครอบครัวของผู้ประกอบการ ญาติ ร่วมลงทุนกับเพื่อน และจากสถาบันการเงิน เป็นต้น

4. สถานที่ดำเนินธุรกิจ การพิจารณาสถานที่เพื่อดำเนินธุรกิจนั้นมีความสำคัญมาก เช่นเดียวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ความสำเร็จและความล้มเหลวของธุรกิจจึงอยู่ที่ปัจจัยด้านสถานที่ด้วย ขนาดและสถานที่ตั้งของสถานที่ดำเนินธุรกิจมีความแตกต่างกันไป ตามประเภทของอาชีพอิสระ งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

เพศกับการประกอบอาชีพอิสระ

ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ พบว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของบุคคล ดังเช่น คุก (Cook 1985 : 213 - 220) ซึ่งได้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างอาชีพกับบทบาททางเพศของแต่ละบุคคล พบว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่เข้ากับบทบาททางเพศของตน อีกทั้งต้องมีเจตคติและพฤติกรรมในด้านอาชีพแตกต่างกัน

เฉลียว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (2534 : 33) ได้ศึกษาทดลองตามโครงการศูนย์ศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับค่านิยมและความพร้อมสำหรับอาชีพอิสระพบว่า นักศึกษาชายมีค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระ และการประกอบการขนาดย่อมสูงกว่านักศึกษาหญิง

ประดิษฐ์ ชาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2530 : 44) ได้ศึกษาการประกอบอาชีพส่วนตัวในสาขาเศรษฐกิจนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 65) ได้วิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชนและอาชีพส่วนตัวมากกว่าเพศหญิง เพศหญิงนิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศมากกว่า

จากงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าตัวแปรเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลและควรคำนึงถึงในการศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจในการประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษา

ชั้นปี กับการประกอบอาชีพอิสระ

ปัจจัยชั้นปีที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ นับเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่น่าจะนำมาศึกษา เนื่องจากได้มีการวิจัยพบว่า ชั้นปีมีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ

เฉลียว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (2534 : 32 - 36) ได้ศึกษาทดลองตามโครงการศูนย์ศึกษา ทดลองการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับค่านิยมและความพร้อมสำหรับอาชีพอิสระ จากข้อมูลนักศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 3,986 คน พบว่า นักศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับค่านิยมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน

สิริฉันท์ สถิรกุล (2539 : 78 –8 2) ซึ่งศึกษาเรื่องความต้องการในการประกอบอาชีพของนิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีความชอบในวิชาชีพครูในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า ชั้นปีมีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ดังนั้นสถาบันการศึกษาจะต้องพิจารณาจัดความรู้ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาในแต่ละชั้นปีอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของนิสิต

สาขาวิชา กับการประกอบอาชีพอิสระ

ในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี ปัจจัยหนึ่งที่ควรคำนึงถึงอีกประการหนึ่งก็คือ สาขาวิชาที่นักศึกษากำลังเรียนอยู่มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างกัน

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 65) พบว่า ผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์นิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการมากกว่า ส่วนผู้ที่อยู่ในสาขาสังคมศาสตร์นั้นนิยมเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่า

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ (2532 : 165) ที่ได้สำรวจผู้ที่ประกอบอาชีพ ส่วนตัวโดยสุ่มตัวอย่างผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวในธุรกิจประเภทต่างๆ มาประมาณ 272 คน ผลการสำรวจด้านการศึกษาและการมีงานทำ พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวประมาณร้อยละ 22.8 จะเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวที่ตรงกับแขนงวิชาที่ตนศึกษามา โดยเฉพาะนักศึกษาที่จบในสายวิชาทางวิทยาศาสตร์มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 52.7) ของนักศึกษาในสายนี้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะเลือกอาชีพส่วนตัวที่ตรงกับแขนงวิชาที่ศึกษามา

9. คุณลักษณะหรือบุคลิกภาพกับการประกอบอาชีพอิสระ

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี คุณลักษณะหรือบุคลิกภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าจะนำมาศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการศึกษาวิจัยพบว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระจะมีบุคลิกภาพที่แตกต่างจากอาชีพอื่น

วรรณา เต็มสิริพจน์ (2533) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็ก : กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยของความกล้าเสี่ยง ความต้องการความสำเร็จ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญสูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพอื่น และค่าเฉลี่ยของความกล้าเสี่ยง ผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็กสูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพอื่น

สุรพล เพิ่มผล (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะที่ควรเป็นและเป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการ ตามการรับรู้ของอาจารย์และผู้ประกอบการ ผลการวิจัยอาจารย์มีความคิดเห็นว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระมีความกล้าเสี่ยงสมเหตุสมผลระดับมาก เช่นเดียวกับผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่าผู้ประกอบการอาชีพอิสระมีความกล้าเสี่ยงระดับมาก

วิฑูรชาติ (2529 : 34 - 36) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่เชื่อถือได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระจะประสบผลสำเร็จควรมีความสามารถด้านเทคนิค ความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ลักษณะเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ และความมั่นคงทางอารมณ์

จากงานวิจัยที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า เพศ ชั้นปี สาขาวิชา และบุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ดังนั้น ในการที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถที่จะสร้างงานได้ด้วยตนเองแทนการรองานจากภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน ในการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง

10. ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพ

แนวความคิด หรือ ทฤษฎีการเลือกอาชีพตลอดจนพัฒนาการทางอาชีพนั้น ได้มี นักวิชาการกล่าวถึงไว้จำนวนมาก ซึ่งแต่ละทฤษฎีจะมีการคาดหมาย ความเชื่อ และสมมติฐานต่าง ๆ เป็นความพยายามที่จะช่วยให้บุคคลวางแผนอาชีพและตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยอาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีการเลือกอาชีพนั้น ส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ส่วนทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพจะแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านอาชีพที่เป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องเป็นขั้นเป็นตอนในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งแนวความคิดที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบในการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน (Williamson'Traits and Factors Theory) กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1.1. การวิเคราะห์ตนเอง ในด้านความสามารถ ความสนใจ

1.2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคงและโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ

1.3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นอกจากนี้ แคทซ์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Katz.1963) ยังได้กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบเพิ่มเติมว่าการเลือกอาชีพของบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษาและบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะ

เป้าหมายของโครงการเลือกอาชีพนั้นจะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้บุคคลได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตนเอง ตลอดทั้งประสบความก้าวหน้าในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น

2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe.1966 : 31) โรได้ค้นคว้าทดลองเรื่องพื้นฐานของการพัฒนา (Developmental Backgrounds) และบุคลิกภาพ (Personalities) ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการเลือกอาชีพดังนี้

2.1. บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีแตกต่างกันออกไปรวมทั้งต้องสามารถสนองความต้องการของคนได้ด้วย

2.2. ประสบการณ์ในวัยเด็กที่ได้จากการอบรม เลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ กล่าวคือ พ่อแม่ที่เลี้ยงดูโดยให้ความรักอย่างเพียงพอและให้อิสระแก่เด็กบ้าง เด็กก็จะปรับตัวได้ดี งานอาชีพที่เขาชอบคืองานบริการสังคมและการติดต่อ ในทางกลับกันถ้าพ่อแม่บังคับเข้มงวดแก่เด็กมากเกินไปเด็กก็จะมีความสนใจแคบ ไม่ชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เมื่อเติบโตก็จะเลือกงานด้านช่างฝีมือซึ่งไม่ต้องติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น

3. ทฤษฎีของโรถูกจัดอยู่ในกลุ่มทฤษฎีความต้องการ (Need Theory) เพราะได้กล่าวถึงความต้องการเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลเลือกอาชีพ โรเห็นว่าคนทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลของความต้องการซึ่งสามารถสนองความพอใจได้ และความต้องการนี้ได้รับการถ่ายทอดจากพันธุกรรม (Genetic Inheritances) ดังนั้นรูปแบบของวิถีชีวิตเป็นผลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตอนต้น (Early Environment) และถูกกระตุ้นโดยความต้องการแล้วกลายเป็นอุปนิสัยในการเลือกอาชีพ

4. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland. 1973 : 5-10) ฮอลแลนด์กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคล คือ การแสดงออกทางบุคลิกภาพของบุคคล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความสนใจของบุคคล คือ การสำรวจบุคลิกภาพและบุคคลที่ทำงานในอาชีพหนึ่งๆ จะมีบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีการตอบสนองกับสถานการณ์และปัญหาในวิถีทางที่คล้ายคลึงกัน ฉะนั้นบุคคลเหล่านี้จึงสร้างสภาพแวดล้อมระหว่างบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่ม ความพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพและการประสบความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลและสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงาน

ฮอลแลนด์ ได้กำหนดลักษณะบุคลิกภาพตามความสนใจในอาชีพต่างๆ ออกเป็น 6 ประเภท (มารศรี กองเกตุ.2524 : 20-21) ดังนี้

1. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทช่างฝีมือ (Realistic) บุคคลกลุ่มนี้ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและชอบทำงานกลางแจ้ง มีลักษณะขี้อาย หัวอ่อน เปิดเผย จริงจัง แข็งแรง เป็นธรรมชาติ พากเพียร เสมอต้นเสมอปลาย เก็บตัว มั่นคง มัธยัสถ์

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างวิทยุ ช่างทำบล็อก คนขับรถ ขุดดิน เป็นต้น

2. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทวิทยาศาสตร์ (Invetigative) บุคคลกลุ่มนี้จะมีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง มีความสามารถด้านคำนวณและวิทยาศาสตร์ มีลักษณะชอบวิเคราะห์ รอบคอบ ใฝ่รู้ รักอิสระ ฉลาด เก็บตัว มีหลักการ อดทน เฉียบขาด มีเหตุผล แต่ขาดความสามารถด้านการเป็นผู้นำ

อาชีพนี้บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักอุตุนิยมวิทยา นักชีววิทยา นักเคมี นักฟิสิกส์ นักเขียนบทความทางวิชาการ เป็นต้น

ห 157049
ร 3

3. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานบริการ การศึกษา และสังคม (Social) บุคคลกลุ่มนี้มีมนุษย์สัมพันธ์ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีความสามารถด้านการสอน มีความรับผิดชอบ ชอบเข้าสังคม รู้จักกาลเทศะ จูงใจคนเก่ง

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

4. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) บุคคลกลุ่มนี้มีความสามารถทางด้านงานสารบรรณ การคำนวณ งานธุรกิจ มีความยุติธรรม วางท่า มีสมรรถภาพ ไม่ยืดหยุ่น อ่อนน้อม คล่องแคล่ว เจ้าระเบียบ เยือกเย็น ไม่มีจินตนาการ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักบัญชี ผู้ดูแลสินค้าในสต๊อก ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ เสมียนจ่ายเงิน พนักงานจดคำให้การศาล เป็นต้น

5. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานค้าขาย (Enterprising) บุคคลกลุ่มนี้มีความสามารถด้านการเป็นผู้นำ กล้าโต้แย้ง น่าเชื่อถือ กระปรี้กระเปร่า เปิดเผย ใจร้อน มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมง่าย ช่างพูด

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักธุรกิจ พ่อค้า พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน นายหน้า นักจัดรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

6. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม (Artistic) บุคคลกลุ่มนี้มีความสามารถด้านศิลปะ ภาษา ดนตรี การละคร การเขียน ไม่มีระเบียบ จุกจิก เจ้าอารมณ์ มีความคิดริเริ่ม เพ้อฝัน ไม่จริงจัง ใจร้อน รักอิสระ ช่างคิด ไม่ชอบเลียนแบบ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักดนตรี นักประพันธ์ นักโฆษณา นักร้อง เป็นต้น

5. ทฤษฎีของฮอพพอค (ษมาธร พันธุมโพธิ. 2530 : 21 – 22 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock.1974) มีหลักการว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุดและมากที่สุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยเน้นถึงความสำคัญของการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในด้านของความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนบุคคลโดยฮอพพอคได้สรุปหลักการที่สำคัญไว้ดังนี้

5.1. บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของตนเอง

5.2. เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามย่อมอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า อาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด

5.3. ความต้องการจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

5.4. พัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกว่า การประกอบอาชีพจะสามารถสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเขาได้

5.5. การเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลจะพัฒนาก้าวหน้าขึ้น เมื่อเขาสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง ซึ่งศักยภาพในการคาดการณ์นั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอย่างเพียงพอ

5.6. ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความต้องการและความคาดหมายความสำเร็จในอนาคตของตน

5.7. ข้อมูลทางด้านอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของเขาได้อย่างแท้จริง และช่วยทำนายได้ว่าบุคคลจะได้รับความพึงพอใจในอาชีพที่ตนเลือกมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น

5.8. ความพึงพอใจในงานอาชีพขึ้นอยู่กับการที่ได้ประกอบอาชีพตรงกับความต้องการของบุคคลซึ่งระดับของความพึงพอใจในงานอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างความคาดหวังของบุคคลและสิ่งที่เขาได้รับจากงานอาชีพนั้น

5.9 ความพึงพอใจในงานอาชีพ เป็นผลจากการที่งานอาชีพนั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้ในปัจจุบันหรือมีแนวโน้มว่าจะตอบสนองความต้องการนั้นได้ในอนาคต

5.10. การเลือกอาชีพของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ดีขึ้น

ดังนั้น ทฤษฎีของฮอพพอคจึงเน้นถึงการรู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างแท้จริงและความพึงพอใจในงานอาชีพจะเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการจากการทำงานในอาชีพใดอาชีพหนึ่งและอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่อาชีพอื่นๆ ในกรณีที่บุคคลได้พิจารณาแล้วว่าจะสนองความต้องการของตนได้ดีขึ้น

6. ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ (Super.1973 : 131-158) เป็นทฤษฎีที่กล่าวได้ว่าแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด เพราะมีหลักเกณฑ์และมีระเบียบแบบแผนทุกขั้นตอนของการพัฒนา สรุปได้ดังนี้

6.1. บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งด้านความสามารถ ความสนใจและบุคลิกภาพ ดังนั้นการเลือกงานอาชีพจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

6.2. จากการที่บุคคลแต่ละคนมักมีคุณสมบัติหลายอย่างในตัวคน ๆ เดียว ฉะนั้นแต่ละคนจึงมีคุณสมบัติที่จะเลือกอาชีพได้หลายประเภท

6.3. อาชีพแต่ละอาชีพต้องการบุคคลที่มีความสามารถความสนใจและลักษณะบุคลิกภาพที่ต่างกันไปในแต่ละอาชีพ

6.4. ความชอบและความสามารถในอาชีพ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์การเลือกและการปรับตัวจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

6.5. กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงอายุ (Life Stages) ของบุคคล ซึ่งแบ่งออกได้เป็นขั้นตอน ดังนี้

6.5.1. ขั้นของการเจริญเติบโต (Growth Stage) เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี ความคิดในเรื่องของอาชีพยังเลื่อนลอยขึ้นอยู่กับพื้นฐานความชอบ ไม่ชอบ และความสามารถของตนเท่านั้น

6.5.2. ขั้นของการสำรวจ (Exploration Stage) อายุระหว่าง 14 - 25 ปี เป็นช่วงเวลาของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ เริ่มมีประสบการณ์จากการทำงาน และทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

- ระยะที่บุคคลเริ่มพิจารณาเลือกอาชีพโดยยังไม่ได้ตัดสินใจแน่นอน (Tentative Substage) อยู่ในช่วงอายุ 14 - 17 ปี ซึ่งบุคคลจะพิจารณาจากความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถและโอกาสในการได้งานทำ
- ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการด้านอาชีพ (Transition Substage) อยู่ในช่วงอายุ 18 - 21 ปี ระยะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น เช่น พิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะงาน ตลอดจนโอกาสที่จะได้งานทำ เป็นช่วงที่บุคคลจะได้มีประสบการณ์ในการฝึกอาชีพ หรืออยู่ในระหว่าง การศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

● ระยะทดลองปฏิบัติงาน (Trial Substage) อยู่ในช่วงอายุ 22-25 ปี เป็นระยะที่ บุคคลจะได้ประเมินความถนัด ความสามารถ และความเหมาะสมต่างๆของตนเอง

6.5.3. ขั้นการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) อายุระหว่าง 25 - 45 ปี เป็นช่วงที่บุคคลต้องการมีครอบครัว มีอาชีพแน่นอน มีบทบาทในสังคม ตลอดจนหน้าที่การงานที่มั่นคงและมีบ้านอยู่อาศัย

6.5.4 ขั้นชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage) อายุระหว่าง 45-65 ปี เป็นระยะที่บุคคลเห็นความสำคัญของครอบครัวโดยการสร้างความเจริญก้าวหน้ามีหน้ามีตาในการทำงาน

6.5.5 ขั้นความเสื่อม (Decline Stage) ตั้งแต่อายุ 65 ปี ขึ้นไป เป็นระยะที่ทำงานน้อยลง มีความรับผิดชอบตลอดจนบทบาทในสังคมน้อยลงไป

6.6. สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่ ความสามารถด้านสติปัญญา และลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล รวมทั้งโอกาสที่บุคคลมีอยู่เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนอาชีพของบุคคล

6.7. การพัฒนาตามช่วงชีวิตดังกล่าวเป็นสิ่งที่ให้การแนะนำได้ ส่วนหนึ่งอาศัยการสร้างเสริมความสามารถและความสนใจอีกส่วนหนึ่งอาศัยการให้ความช่วยเหลือในการทดสอบความจริงและในการพัฒนาความคิดรวบยอดของบุคคล

6.8. พัฒนาการทางอาชีพแท้จริงก็คือ พัฒนาการทางจิตใจ และร่างกายผสมไปกับกระบวนการแสดงออกของความคิดรวบยอดของบุคคล กล่าวคือ เมื่อบุคคลเติบโตเป็นผู้ใหญ่เขาก็จะมีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง หรือที่เรียกว่าความคิดรวบยอด และสิ่งนี้เองจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการศึกษาการประกอบอาชีพ รวมทั้งความคาดหมายต่อบทบาทที่เขาอยากจะเป็น

6.9. การเข้าสู่อาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการประนีประนอมระหว่างบุคคลกับตัวแปรทางสังคม หรือระหว่างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองกับความเป็นจริงนั่นเอง

6.10.ความพอใจในงานและความพอใจในชีวิต ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลสามารถหางานที่มีความเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ลักษณะบุคลิกภาพและคุณค่าของบุคคล

ดังนั้นทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์จึงเป็นทฤษฎีที่ได้นำความรู้ทางด้านพัฒนาการและเน้นถึงแนวความคิดรวบยอดของตนเอง (Self Concept) มาผนวกกันโดยที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพตามภาพพจน์ที่ตัวเขาเองได้ประเมินตนไว้ โดยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ คือ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของแต่ละบุคคล

7. ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินซเบอร์ก (Ginzberg. 1974 : 47-57) กินซเบอร์กมีความเห็นว่า พัฒนาการทางอาชีพเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ซึ่งในที่สุดจะมีการเลือกงานอาชีพขึ้นโดยที่การเลือกดังกล่าวไม่ใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียวแต่จะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

7.1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการด้านพัฒนาการที่เกิดขึ้นโดยใช้เวลานานกว่า 10 ปี ขึ้นไป

7.2. กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่ไม่ย้อนกลับ คือ เมื่อพัฒนาแล้วจะไม่ย้อนกลับไปมีลักษณะเช่นขั้นต้น ๆ อีก

7.3. การเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการของบุคคลและความเป็นจริง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสามารถและเป้าหมายที่ต้องการ

7.4. การเลือกอาชีพของบุคคลนั้น กินซเบอร์กได้เน้นพัฒนาการทางอาชีพเฉพาะช่วงอายุ 0 - 21 ปี โดยแบ่งเป็นระยะ ๆ ดังนี้

7.4.1. ระยะเพ้อฝัน (Fantasy Period) อายุ 0 - 11 ปี เป็นระยะที่เด็กจะคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพในลักษณะของความปรารถนาและทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ใจต้องการโดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ

7.4.2 ระยะการทดลอง (Tentative Period) อายุ 11 - 17 ปี ความสนใจความสามารถ และค่านิยม เป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการเลือกอาชีพ ในระยะนี้การเลือกอาชีพจึงเป็นเพียงการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบที่เป็นจริงยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ร่วมในการพิจารณาเลือกอาชีพด้วย

7.4.3. ระยะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง (Realistic Period) อายุ 17-21 ปี เป็นระยะที่มีการพิจารณาตนเอง และอาชีพประกอบกันเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นขั้นที่พิจารณาตามสภาพความเป็นจริงไม่เป็นการเพ้อฝันอีกต่อไป

7.5. พัฒนาการทางด้านอาชีพนั้นได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น ในด้านของสภาพความเป็นจริง โดยบุคคลจะต้องพิจารณาถึงความสามารถ ความถนัดของตนเอง องค์ประกอบทางด้านการศึกษา องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ และองค์ประกอบทางด้านค่านิยม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีผลต่อพัฒนาการทางอาชีพของบุคคลทั้งสิ้น

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพของนักวิชาการหลายท่านข้างต้น สรุปได้ว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพจะเกี่ยวข้องกับความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะ โอกาสของแต่ละบุคคลและมีการเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนพัฒนาการทางอาชีพในแต่ละขั้นตอนจะเป็นไปตามระยะเวลาที่ผ่านไปและการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการส่วนบุคคลและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยภายในประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ปีเตอร์ และ นอร์ตัน (ธิดารัตน์ บุญชู. 2512 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Peter and Norton. N.d.) ได้ศึกษาพบว่า ตัวประกอบต่าง ๆที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลได้แก่ เพศ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ระดับสติปัญญา ค่านิยมที่ยึดถือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและครอบครัวความสนใจ และทัศนคติที่มีต่ออาชีพ ระดับความปรารถนาเกี่ยวกับอาชีพที่แต่ละคนได้ตั้งไว้ตลอดจนความต้องการของสังคม

โรเซนเบอร์ก (พัชรวาท วงษ์สุวรรณ. 2518 ; อ้างอิงมาจาก Rosenberg. 1957) ได้วิจัย และรวบรวมค่านิยมในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ปรากฏว่า ค่านิยมที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้มี 9 ประการ

1. เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถและความถนัดพิเศษ
2. เป็นงานที่มีรายได้
3. เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะทำกับวัตถุสิ่งของ
4. เปิดโอกาสให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่
5. ทำให้มีเกียรติ และสถานภาพทางสังคมสูง

6. มีอนาคตที่มั่นคงและปลอดภัย
7. เปิดโอกาสให้มีอิสระอย่างเต็มที่
8. เปิดโอกาสให้ใช้ภาวะผู้นำได้มาก
9. เปิดโอกาสให้ได้ช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

แทนเซอร์ (Tanzer. 1957 : 890) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 183 คน พบว่าระดับความสนใจและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

เมอร์ดอช (Murdoch. 1964 : 2531) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง และประสบการณ์ต่างๆ สำหรับประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ

เอดดี้ (Eddy. 1969 : 2959) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรม ในรัฐหลุยเซียน่า ในปี 1965 โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 741 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. บิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และมารดามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการตัดสินใจทางการศึกษาของเด็ก

2. ระดับการศึกษาของบิดา มารดา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกอาชีพของเด็ก มากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา

3. การเลือกอาชีพของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัวความพึงพอใจ ความสามารถและค่าตอบแทน

ดอบบินส์ (Dobbins. 1969:2958) ได้วิจัยเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักศึกษา จำนวน 492 คน ในรัฐหลุยส์เซียน่า พบว่าครอบครัวมีอิทธิพลในเรื่องดังกล่าว คือ บิดาจะมีอิทธิพลมากต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดาจะมีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกเรียนต่อ การเลือกอาชีพของนักศึกษาจะขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ ค่าจ้าง และลักษณะของงานเป็นสำคัญ

งานวิจัยภายในประเทศ

อุณารัตน์ ธรรมมิโกมินทร์ (2513.) ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตปีสุดท้ายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพรับราชการ รองลงมาได้แก่ทำงานในองค์การธุรกิจเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ ธนาคาร อาชีพส่วนตัว และอื่น ๆ ตามลำดับ เหตุผลที่นิสิตเลือกประกอบอาชีพรับราชการ คือ มีความมั่นคงดีกว่าอาชีพอื่น และเหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพธุรกิจ คือ รายได้ดี นอกจากนี้พบว่า อาชีพบิดา มารดา และเพศ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิต

วิรัช ซาญด้วยวิทย์ (2514.) ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาเกริกวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการทำงานเมื่อจบการศึกษาแล้ว โดยต้องการทำงานในเมืองหลวงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ชานเมือง ต่างจังหวัด ต่างประเทศ ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกอาชีพด้วยตนเอง และมีความเห็นว่า การจะได้งานทำนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ ความตั้งใจจริง การรู้จักกับผู้ใหญ่ บุคลิกภาพ เป็นต้น

โรจนา สุขพันธ์โพธาราม (2529.) ศึกษาถึงการวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่แล้วต้องการที่จะประกอบอาชีพทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา และต้องการประกอบอาชีพให้ตรงกับสาขาวิชาที่ตนศึกษามา และมีการเตรียมตัวในเรื่องของอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ คือ เลือกแผนการเรียนที่เอื้อประโยชน์ต่ออาชีพที่ตนต้องการ พัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับอาชีพที่ตนปรารถนา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวสมัครงาน รวมทั้งการสอบสัมภาษณ์ มีการสำรวจตนเอง โดยการทำแบบทอสอบทางสติปัญญา ความถนัด ความสนใจบุคลิกภาพต่าง ๆ เป็นต้น

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : :256 - 257) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร พบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและคำนึงถึงเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งได้แก่ การได้ทำงานเกี่ยวข้องกับคน และการมีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมามากที่สุด เพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพลูกจ้าง และอาชีพส่วนตัวมากกว่าเพศหญิง นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษย์ศาสตร์นิยมเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน นอกจากนี้นิสิต นักศึกษาที่ภูมิลำเนาอยู่ในภาคต่าง ๆ จะนิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการ ยกเว้นเฉพาะภาคกลางเท่านั้นที่นิยมเป็นลูกจ้างเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ นิสิตนักศึกษามักจะเลือกประกอบอาชีพเดียวกับอาชีพของบิดา กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการจะเลือกประกอบอาชีพรับราชการเช่นเดียวกับบิดา เป็นต้น

อรอนงค์ ลาภภูวนารถ (2532) และมารศรี ประสพศิริ (2534.) ศึกษาโดยการวิเคราะห์การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และนิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ตามลำดับ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีเป้าหมายทางอาชีพที่ชัดเจนต้องการที่จะประกอบอาชีพทันทีภายหลังสำเร็จการศึกษา แล้วจึงหาทางศึกษาต่อในภายหลังและมีความปรารถนา ที่ต้องการประกอบอาชีพตรงกับสาขาที่ได้ศึกษามาในหมวดวิชาชีพและวิชาการ โดยต้องการทำงานในบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอันดับแรก ส่วนการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพนั้นพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

เฉลิม ศรีผดุง และคณะ (2535: บทคัดย่อ) ศึกษาถึงความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยจำกัดของรัฐทั้งเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่าลักษณะงานที่นิสิตนักศึกษาเลือกตอบมากที่สุด 5 อันดับแรก เรียงตามลำดับ ได้แก่ งานที่มีรายได้ดี งานที่มีความมั่นคง งานที่มีสวัสดิการ งานที่สอดคล้องกับอุปนิสัย และงานที่มีอิสระในการทำงาน นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนิสิตนักศึกษากับลักษณะงานอาชีพที่ตรงกับงานที่ต้องการทำมากที่สุดปรากฏว่าเพศของนิสิตนักศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับลักษณะงานอาชีพที่นิสิตนักศึกษาต้องการยึดเป็นอาชีพ

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ นิสิต นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้วมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพทันที ซึ่งตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น พบว่าบุคคลในวัยนี้ (อายุ 18 - 21 ปี) จะเป็นระยะที่พิจารณาอาชีพตามสภาพความเป็นจริงมากขึ้น โดยพิจารณาจากความสามารถของตนเอง ความถนัด โอกาสความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ และความมีอิสระ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2545 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 405 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2545 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 250 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางประมาณจำนวนของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 297) แล้วเทียบสัดส่วนระหว่างประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง

สาขาวิชา	ระดับชั้นปี					
	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)		รวม (คน)	
	ปวส. ชั้นปีที่ 1	ปวส. ชั้นปีที่ 2	ปวส. ชั้นปีที่ 1	ปวส. ชั้นปีที่ 2	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
สาขาวิชาการบัญชี	82	77	51	47	159	98
สาขาวิชาการตลาด	30	40	19	24	70	43
สาขาวิชาการเลขานุการ	12	25	7	16	37	23
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	75	64	46	40	139	86
รวม	199	206	123	127	405	250

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่

1. ระดับชั้นปี
2. สาขาวิชา
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. อาชีพของผู้ปกครอง
5. รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านตนเองและครอบครัว
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ
3. ด้านความรู้พื้นฐาน

คำถามแต่ละข้อมีค่าระดับความคิดเห็น ให้เลือกตอบ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีและหลักการที่สำคัญที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้และได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539) สุวรรณา จงประเสริฐพร (2540) และเยาวเรศ ไหลอุดม (2541) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามบางส่วนในแบบสอบถามความคิดเห็น

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย นิยามศัพท์และกรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า จำนวน 55 ข้อ

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย และอาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ จำนวน 50 ข้อ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน แล้วนำผลไปหาค่าหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และนำไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package the Social Sciences / Personal Computer Plus)

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สาขาวิชา ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง โดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการคำนวณข้อคำตอบที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลผลตามช่วงคะแนนต่าง ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 เป็นระดับที่ เห็นด้วยมากที่สุด
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยมาก
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยปานกลาง
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยน้อย
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยน้อยที่สุด
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1. ค่าร้อยละ

1.2. หาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - \left(\sum X\right)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มอย่าง

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\left(\sum X\right)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการของการแจกแจงที (t - distribution) ใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 215)

$$t = \frac{\overline{X_H} - \overline{X_L}}{\sqrt{\frac{S^2{}_H}{N_H} + \frac{S^2{}_L}{N_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\overline{X_H}, \overline{X_L}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

$S^2{}_H, S^2{}_L$ แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

N_H, N_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

2.2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การแจกแจงของที (t - test for Independent Samples) เมื่อทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 (σ^2_1) และกลุ่มที่ 2 (σ^2_2) พบว่า $\sigma^2_1 = \sigma^2_2$ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 101)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2}\left\{\frac{1}{n_1}+\frac{1}{n_2}\right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution

$\overline{X_1}$, $\overline{X_2}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S_1^2 , S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

n_1 , n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

3.2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 112)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F- distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 กรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 141)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}$	=	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	=	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of squares)
*	=	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับชั้นปี		
1.1. ปวส. 1	123	49.20
1.2 ปวส. 2	127	50.80
รวม	250	100
2. สาขาวิชา		
2.1. สาขาวิชาการบัญชี	98	39.20
2.2. สาขาวิชาการตลาด	43	17.20
2.3. สาขาวิชาเลขานุการ	23	9.20
2.4 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	86	34.40
รวม	250	100
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
3.1. ต่ำกว่า 2.50	87	34.80
3.2 ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	163	65.20
รวม	250	100
4. อาชีพของผู้ปกครอง		
4.1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	43	17.20
4.2. พนักงานบริษัทเอกชน /รับจ้าง	36	14.40
4.3. เกษตรกรรม	95	38.00
4.4 อาชีพอิสระ	76	30.40
รวม	250	100
5. รายได้ของผู้ปกครอง		
5.1. ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	127	50.80
5.2. 5,000 – 10,000 บาท /. เดือน	77	30.80
5.3 สูงกว่า 10,001 บาท / เดือน	46	18.40
รวม	250	100

จากตาราง 1 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1และ 2 มีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งส่วนมากศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการบัญชี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป ผู้ปกครองของนักศึกษามีอาชีพเกษตรกรรม และผู้ปกครองของนักศึกษามีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน ดังแสดงในตาราง 2 - 5

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	$\overline{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. ด้านตนเองและครอบครัว	3.80	0.41	มาก
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	3.94	0.45	มาก
3. ด้านความรู้พื้นฐาน	3.85	0.50	มาก
รวม	3.86	0.37	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านว่า จำเป็นต้องรู้และเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านตนเองและครอบครัว โดยรวมและรายข้อ

ด้านตนเองและครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. เป็นอาชีพที่สร้างงานให้ตนเองและครอบครัว	4.07	1.00	มาก
2. เป็นอาชีพที่ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวได้	3.89	0.91	มาก
3. เป็นอาชีพที่ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	4.01	1.00	มาก
4. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงได้เร็วกว่าอาชีพอื่น ๆ	3.82	1.02	มาก
5. เป็นอาชีพที่สามารปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจการได้ง่าย	3.91	0.92	มาก
6. เป็นอาชีพที่สามารถกำหนดระยะเวลาคุ้มทุนและกำไรได้	3.86	0.83	มาก
7. เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจได้	3.79	0.96	มาก
8. เป็นอาชีพสุจริตที่สังคมยอมรับ	4.09	0.98	มาก
9. เป็นอาชีพที่รัฐบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ให้ความร่วมมือและสนับสนุน	3.70	0.95	มาก
10. เป็นอาชีพที่มีการลงทุนสูง	3.46	1.08	มาก
11. เป็นอาชีพที่สามารถร่วมดำเนินงานกับผู้อื่นได้โดยไม่ต้องลงทุนสูง	3.52	0.89	มาก
12. เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน	3.68	0.92	มาก
13. เป็นอาชีพที่มีทางเลือกในการดำเนินงานได้เหมาะสมกับความสามารถ	3.77	0.94	มาก
14. เป็นอาชีพที่ทำงานโดยไม่ต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเข็มงวด	3.73	1.02	มาก
15. เป็นอาชีพที่มีอิสระในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และดำเนินงาน	3.72	1.04	มาก
รวม	3.80	0.41	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านตนเองและครอบครัว โดยรวมและรายข้อว่า จำเป็นต้องรู้และเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. มีใจรักด้านธุรกิจ	3.86	0.75	มาก
2. มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ	4.07	0.96	มาก
3. มีความกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล	3.63	0.93	มาก
4. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง	3.81	1.03	มาก
5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.86	1.05	มาก
6. มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ/การงาน	4.08	0.90	มาก
7. มีความอุสาหะในการทำงาน	3.98	0.97	มาก
8. มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.07	0.86	มาก
9. มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.07	1.02	มาก
10. มีความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น	4.09	1.06	มาก
11. มีเป้าหมาย ทิศทางในการดำเนินกิจการได้ด้วยตนเอง	3.81	0.97	มาก
12. มีอิสระ ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ที่เคร่งครัด	3.83	1.01	มาก
13. มีโอกาสใช้ความสามารถได้เต็มศักยภาพ	3.98	0.95	มาก
14. มีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเอง	4.08	0.86	มาก
15. มีคุณธรรม จริยธรรมในอาชีพ	4.04	1.00	มาก
16. ยึดมั่นในสัญญาการทำงาน	4.00	0.94	มาก
17. รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดรวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์	4.05	0.91	มาก
18. ติดตามข่าวสารข้อมูล ช่องทางการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.92	0.96	มาก
19. มีความสามารถในการแก้ปัญหา	3.93	0.86	มาก
20. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล	3.88	0.85	มาก
รวม	3.94	0.45	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยรวมและรายข้อว่า จำเป็นต้องรู้และเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านความรู้พื้นฐาน โดยรวมและรายข้อ

ด้านความรู้พื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. มีความรู้ความสามารถในการผลิตและบริการ	3.77	0.88	มาก
2. มีความรู้ในสินค้าและบริการของตนเอง	4.09	0.94	มาก
3. มีความรู้ในการจัดจัดหน่ายสินค้าและบริการของตนเอง	3.90	0.90	มาก
4. มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของตนเอง	3.94	0.96	มาก
5. มีความรู้ความสามารถในการจัดระบบงาน	3.55	1.03	มาก
6. มีความรู้ด้านการวางแผน	3.78	0.97	มาก
7. มีความรู้ด้านการดำเนินงาน	3.74	1.00	มาก
8. มีความรู้ด้านการประสานงาน	3.70	1.06	มาก
9. มีความรู้ด้านการควบคุมและประเมินผล	3.83	0.97	มาก
10. มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ	3.82	1.01	มาก
11. มีความรู้ภาษาต่างประเทศ	3.76	1.10	มาก
12. มีความรู้และใช้คอมพิวเตอร์ได้	3.94	1.08	มาก
13. มีความรู้ด้านบัญชี	3.83	1.03	มาก
14. มีความสามารถในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ	3.96	1.00	มาก
15. ศึกษาค้นคว้าความรู้ในงานอาชีพที่ตนทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ	4.05	0.91	มาก
รวม	3.85	0.50	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านความรู้พื้นฐาน โดยรวมและรายข้อว่า จำเป็นต้องรู้และเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 6 - 15

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ปวส. 1 (N = 123)		ปวส. 2 (N = 127)		t
	$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
1. ด้านตนเองและครอบครัว	3.77	0.42	3.83	0.38	-1.18
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	3.94	0.48	3.93	0.42	0.18
3. ด้านความรู้พื้นฐาน	3.85	0.54	3.84	0.45	0.17
รวม	3.85	0.40	3.86	0.33	- 0.28

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามสาขาวิชา โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
1. ด้านตนเองและครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	1.30	0.43	2.70
	ภายในกลุ่ม	246	39.57	0.16	
	รวม	249	40.88		
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.37	0.12	0.60
	ภายในกลุ่ม	246	50.86	0.20	
	รวม	249	51.27		
3. ด้านความรู้พื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.18	0.60	0.25
	ภายในกลุ่ม	246	61.09	0.24	
	รวม	249	61.28		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.51	0.17	1.28
	ภายในกลุ่ม	246	33.05	0.13	
	รวม	249	33.57		

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ต่ำกว่า 2.50 (N = 87)		ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป (N = 163)		t
	$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
1. ด้านตนเองและครอบครัว	3.87	0.33	3.76	0.43	2.29*
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	3.95	0.34	3.93	0.50	0.42
3. ด้านความรู้พื้นฐาน	4.00	0.41	3.76	0.51	3.94**
รวม	3.94	0.25	3.82	0.41	2.96**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความรู้พื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
1. ด้านตนเองและครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	2.27	0.75	4.83**
	ภายในกลุ่ม	246	38.60	0.15	
	รวม	249	40.88		
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.48	0.82	4.18**
	ภายในกลุ่ม	246	48.78	0.19	
	รวม	249	51.27		
3. ด้านความรู้พื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.80	1.93	8.57**
	ภายในกลุ่ม	246	55.47	0.22	
	รวม	249	61.28		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.49	0.49	3.80**
	ภายในกลุ่ม	246	32.08	0.13	
	รวม	249	33.57		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านตนเองและครอบครัว จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	$\overline{X}$	เกษตรกรรม	อาชีพอิสระ	พนักงานเอกชน / รับจ้าง	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
		3.72	3.76	3.86	3.88
เกษตรกรรม	3.72	-	0.04	0.14	0.16**
อาชีพอิสระ	3.76	-	-	0.10	0.12**
พนักงานเอกชน / รับจ้าง	3.86	-	-	-	0.02
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	3.88	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านตนเองและครอบครัว มากกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง		เกษตรกรรม	อาชีพอิสระ	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน เอกชน / รับจ้าง
	$\overline{X}$	3.84	3.94	3.98	4.15
เกษตรกรรม	3.84	-	0.10	0.14	0.31**
อาชีพอิสระ	3.94	-	-	0.04	0.21
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	3.98	-	-	-	0.17
พนักงาน เอกชน / รับจ้าง	4.15	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานเอกชน / รับจ้าง มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ มากกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านความรู้พื้นฐาน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	$\overline{X}$	อาชีพอิสระ	พนักงานเอกชน / รับจ้าง	เกษตรกรรม	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
	$\overline{X}$	3.63	3.81	3.95	4.00
อาชีพอิสระ	3.63	-	0.18	0.32**	0.37**
พนักงานเอกชน / รับจ้าง	3.81	-	-	0.14	0.19
เกษตรกรรม	3.95	-	-	-	0.05
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4.00	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ และเกษตรกรรม มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความรู้พื้นฐาน มากกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยรวมจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	$\overline{X}$	อาชีพอิสระ	เกษตรกรรม	พนักงานเอกชน / รับจ้าง	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
		3.77	3.84	3.94	3.99
อาชีพอิสระ	3.77	-	0.07	0.17	0.22**
เกษตรกรรม	3.84	-	-	0.10	0.15
พนักงานเอกชน / รับจ้าง	3.94	-	-	-	0.05
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	3.99	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม มากกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
1. ด้านตนเองและครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	1.03	0.51	3.19
	ภายในกลุ่ม	247	39.85	0.16	
	รวม	249	40.88		
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.83	0.04	0.20
	ภายในกลุ่ม	247	51.91	0.20	
	รวม	249	51.27		
3. ด้านความรู้พื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.86	0.93	3.88*
	ภายในกลุ่ม	247	59.41	0.24	
	รวม	249	61.28		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.10	0.81
	ภายในกลุ่ม	247	33.35	0.13	
	รวม	249	33.57		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านความรู้พื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้านความรู้พื้นฐาน จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	$\overline{X}$	สูงกว่า 10,001 บาท / เดือน	5,001 – 10,000 บาท / เดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน
		3.66	3.87	3.89
สูงกว่า 10,001 บาท / เดือน	3.66	-	0.21	0.23*
5,001 – 10,000 บาท / เดือน	3.87	-	-	0.02
ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	3.89	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านความรู้พื้นฐาน มากกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ สูงกว่า 10,001 บาท / เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาในด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมด้านส่งเสริมอาชีพในหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2545 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 405 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2545 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่

1. ระดับชั้นปี
2. สาขาวิชา
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. อาชีพของผู้ปกครอง
5. รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านตนเองและครอบครัว
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ
3. ด้านความรู้พื้นฐาน

คำถามแต่ละข้อมีค่าระดับความคิดเห็น ให้เลือกตอบ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีและหลักการที่สำคัญที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้และได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของสมสมุทร มุ่งสันติ (2539) สุวรรณา จงประเสริฐพร (2540) และเยาวเรศ ใหลอุดม (2541) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามบางส่วนในแบบสอบถามความคิดเห็น

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย นิยามศัพท์และกรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า จำนวน 55 ข้อ

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย และอาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ ได้จำนวน 50 ข้อ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน แล้วนำผลไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และนำไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package the Social Sciences / Personal Computer Plus)

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สาขาวิชา ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง โดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการคำนวณข้อคำตอบที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลผลตามช่วงคะแนนต่าง ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 เป็นระดับที่ เห็นด้วยมากที่สุด
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยมาก
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยปานกลาง
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยน้อย
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 เป็นระดับที่ เห็นด้วยน้อยที่สุด
หมายถึง เห็นว่าจำเป็นต้องรู้และเข้าใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิเคราะห์

1. สถานภาพของนักศึกษา

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งส่วนมากศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการบัญชี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป ผู้ปกครองของนักศึกษามีอาชีพเกษตรกรรม และผู้ปกครองของนักศึกษามีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน

2. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านว่า จำเป็นต้องรู้และเข้าใจในระดับมาก

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า

3.1. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความรู้พื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม มากกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านความรู้พื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านความรู้พื้นฐาน มากกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้สูงกว่า 10,001 บาท / เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านว่า จำเป็นต้องรู้และเข้าใจในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในสายอาชีพมีความสนใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระตามสาขาการศึกษาที่ตนได้ศึกษาอยู่ เมื่อจบการศึกษาแล้วตนจะนำไประกอบอาชีพตามความถนัดและความสามารถของตนเอง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพจึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ดังที่ เอนดิคอท (Edicott. 1948 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนในอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) โดยเริ่มจากการที่บุคคลตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องตัดสินใจอย่างฉลาดในการเลือกอาชีพที่ตรงกับความเป็นจริงและ ทฤษฎีของฮอพพอค (ษมาธร พันธุมโพธิ. 2530 : 21 – 22 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock.1974) มีหลักการว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุดและมากที่สุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยเน้นถึงความสำคัญของการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในด้านของความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและบุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมอร์ดอช (Murdoch. 1964:2531) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัยส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง และประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย ศุภวิไล (2525 : 1) กล่าวถึงสิ่งสำคัญในการเตรียมตัวที่จะไปประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ 3 ด้านคือ ความรู้ในสาขาที่เรียนมา ลักษณะของอาชีพต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับงาน (job information) และเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงาน การสมัครงานและการสอบสัมภาษณ์และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรอนงค์ ลาภภูวนารถ (2529 : 130) ศึกษาการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำและความรู้ความสามารถที่ต้องใช้ในอาชีพที่ต้องการประกอบอยู่ในระดับมากทั้งในอาชีพที่ต้องการประกอบในอันดับที่ 1 , 2 และ 3 ทั้งนี้เนื่องจากอาชีพนิสิตนักศึกษาต้องการประกอบส่วนใหญ่เป็นอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ ในสายสาขาวิชาที่เรียนมา นิสิตนักศึกษาย่อมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำและความรู้ความสามารถที่ต้องใช้ในอาชีพเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณา จงประเสริฐพร (2540.) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาทางธุรกิจ ปรากฏว่าผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ในด้านปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวเรศ ใหลอุดม (2541) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีระดับความต้องการประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยอีสานใต้ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรจนา สุขพันธ์โพธาราม (2529) ศึกษาถึงการวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่านิสิตส่วนใหญ่แล้วต้องการที่จะประกอบอาชีพทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา และต้องการประกอบอาชีพให้ตรงกับสาขาวิชาที่ตนศึกษามา และมีการเตรียมตัวในเรื่องของอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษาซึ่งสามารถสรุปได้คือ เลือกแผนการเรียนที่เอื้อประโยชน์ต่ออาชีพที่ตนต้องการพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับอาชีพที่ตนปรารถนา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวสมัครงานรวมทั้งการสอบสัมภาษณ์ มีการสำรวจตนเองโดยการทำแบบทดสอบทางสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพต่าง ๆ เป็นต้น

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า

2.1. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความสนใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่ตนเองถนัด ตรงกับความรู้ที่ได้ศึกษามา เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ความต้องการของตนเอง ทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นที่เหมือน ๆ กัน ดังที่สมคิด อิสระวัตน์ (2532 : 19-20) ได้กล่าวถึง ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ต้องมีความถนัด และสติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม บุคคลแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวเรศ ใหลอุดม (2541) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจัยที่นำมาศึกษาในการวิจัยนี้ ได้แก่ ชั้นปี ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน ความต้องการประกอบอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน

2.2. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่ว่านักศึกษาจะศึกษาอยู่ในสาขาวิชาก็ตามนักศึกษามีความคิดว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วจะนำความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพของตนเอง ไปประกอบอาชีพที่ตนเองตั้งใจไว้ จึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ดังที่สมคิด อิสระวัตน์ (2532 : 19-20) ได้กล่าวถึง ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ดังนี้ ต้องมีความถนัด และสติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม บุคคลแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณา จงประเสริฐพร (2540 : 79) ศึกษา การวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาทางธุรกิจ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ส่วนใหญ่ต้องการเป็นผู้ตรวจสอบบัญชี ประกอบอาชีพอิสระและพนักงานตามลำดับ ซึ่งเป็นการประกอบอาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา เป็นไปตามความรู้ความสามารถและความถนัดในสายอาชีพนั้น ๆมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวเรศ ใหลอุดม (2541) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจัยที่นำมาศึกษาในการวิจัยนี้ ได้แก่ คณะ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาอยู่ในคณะต่างกันความต้องการประกอบอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 256 – 257) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์นิยมเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน

2.3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านตนเองและครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความรู้พื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสนใจที่จะเลือกประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงสูง มีความกระตือรือร้น มีการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเองเท่าที่ควร จึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่างกับ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โรจนา สุขพันธ์โพธราม (2529 : 225) ศึกษาการวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามตัวแปรอิสระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.0 มีการวางแผนอาชีพอยู่ในขั้นที่ 2 และต้องการทำงานที่มีความมั่นคงและมีเกียรติ

2.4. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และ รายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม มากกว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความสนใจและต้องการให้นักศึกษาได้เลือกประกอบอาชีพตามความถนัดความสนใจ เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ศึกษามา จึงมีความคิดเห็นในเลือกอาชีพแตกต่างกัน นักศึกษาผู้ปกครองมีอาชีพอิสระซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแทนเซอร์ (Tanzer. 1975 : 890) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 183 คน พบว่าระดับความสนใจและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม ศรผดุง และคณะ (2535) ศึกษาถึงความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นสุดท้ายของหลักสูตรการศึกษาปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่าระหว่างภูมิหลังของนิสิตนักศึกษากับลักษณะงานอาชีพที่ตรงกับงานที่ต้องการทำมากที่สุดปรากฏว่าอาชีพ มีความสัมพันธ์กับลักษณะงานอาชีพที่นิสิตนักศึกษาต้องการยึดเป็นอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2535 : 71) พบว่า ทัศนคติต่ออาชีพอิสระของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน จึงทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่สนใจและตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเอง ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการสหวิทยาลัยอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สอดคล้องผลงานวิจัย ของ มารศรี ประสพศิริ (2534 : 112) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ต่างกัน ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นอาชีพของผู้ปกครองไม่มีผลต่อความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา

2.5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านความรู้พื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านความรู้พื้นฐานมากกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ สูงกว่า 10,001 บาท / เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่ว่าผู้ปกครองจะมีรายได้

ต่อเดือนเท่าไรก็ตามมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ ต้องการให้นักศึกษาเรียนทางสายอาชีพ เมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้ออกมาประกอบอาชีพอิสระตามความรู้ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตัวนักศึกษาเอง โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน จะมีความคิดในเรื่องของความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งปัจจุบันระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทำให้นักศึกษาที่อยู่ในสภาพเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน และการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ชอบและสนใจในอาชีพคล้ายกัน และสื่อต่าง ๆ ก็ส่งผลกระทบในนักศึกษาสนใจในสิ่งเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการสหวิทยาลัยอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สถานศึกษาควรจัดนักศึกษาออกฝึกงานตามอาชีพที่นักศึกษาสนใจเพื่อเตรียมความพร้อม
2. นักศึกษาควรมีเป้าหมายในการเลือกประกอบอาชีพอิสระที่แน่นอนมากขึ้น
3. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสำรวจบุคลิกภาพของตนเอง ให้สอดคล้องกับอาชีพที่ต้องการเลือก
4. สถาบันควรจัดโครงการฝึกอบรมหรือเพิ่มความสามารถพิเศษให้กับนักศึกษา โดยเชิญผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ มาพูดคุยกับนักศึกษาในเรื่องของการประกอบอาชีพอิสระ
5. นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางสถาบันจัดขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาส ทักษะ ความสามารถนอกหลักสูตรที่สามารถส่งเสริมการประกอบอาชีพได้และเปิดโอกาสให้นักศึกษาเตรียมความพร้อมทางด้านต่าง ๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้นักศึกษา

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เช่น ภูมิลำเนา ค่านิยม เพื่อน อิทธิพลของเทคโนโลยีใหม่ ๆ
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่มีต่อกรประกอบอาชีพอิสระ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2540). จิตวิทยาอาชีวะ : พฤติกรรมด้านอาชีพและการฝึกอาชีพ, *พัฒนาเทคนิคศึกษา* หน้า 14. กรุงเทพฯ.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน. *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539).* สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เฉลียว สุวรรณกิตติ. " แนวทางและนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาว่างงาน การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ", *เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการส่งเสริมการทำงานนอกระบบ.* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2530.

ดนัย เทียนพุฒ. " ความเป็นผู้ประกอบการ ", *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์.* 11(43) : 26 - 30; ธันวาคม 2531.

ทบวงมหาวิทยาลัย. *" รายงานสรุปและประเมินผลการประชุมสัมมนา : เรื่องกลวิธีในการแนะแนวทางการประกอบอาชีพอิสระ ",* กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2531.

ทิพวัน ถือคำ. " บทบาทของครูแนะแนวต่อการสร้างเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ ", *แนะแนว.* 24(126) : 43 - 44 : ธันวาคม 2532 - มกราคม 2533.

เดโช สวนานนท์. " บุคลิกภาพกับความสำเร็จในการงานอาชีพ ", *วิทยาสาร.* 10(39) : 22 - 23 ; ตุลาคม 2531.

นิรมล รุ่งปัจฉิม. *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมชุม. " โลกของอาชีพและการประกอบอาชีพอิสระ", *เอกสารการสอนชุดวิชาการ การจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ.* หน้า 620 - 659 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

ยุพิน องคานนท์. *ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533. อัดสำเนา.

เยาวลักษณ์ ราชเพทยาคม. " นโยบายส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัวในประเทศไทย ", *เอกสารวิชาการด้านแรงงานการศึกษาและการมีงานทำ.* หน้า 29 กรุงเทพฯ :กองวางแผนทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2530.

เยาวเรศ ใหลอุดม. *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สุจีริยสาส์น.

วิชาการ, กรม. *รายงานการวิเคราะห์คุณลักษณะบางประการของผู้ประสบผลสำเร็จในอาชีพอิสระ.* กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ, 2530. อัดสำเนา.

ศรีสง่า กรรณสูตร และสาโรช บัวศรี. *การศึกษาเพื่อการงานและอาชีพ.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

สมสมุทร มุ่งสันติ. *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการสหวิทยาลัยอีสานใต้.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539. อัดสำเนา.

สามัญศึกษา, กรม. (2535). *คู่มือผู้บริหารการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน.* สุพรรณบุรี : โรงพิมพ์เซนทรัลมีเดีย.

สัญญา จัตตานนท์. " แนวโน้มของการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย ", *สังคมศาสตร์.* 2 (21) : 11 - 22; 2527.

สุวรรณา จงประเสริฐพร. *การวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาทางธุรกิจ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

สุรเดช วิเศษสุรการ. *ข้อคิดในการทำงานเพื่อมุ่งจุดเน้น 7 ประการของกรมอาชีวศึกษา.* กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา, 2530.

สุรพล เพิ่มผล. *ลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการ ในสหวิทยารัตนโกสินทร์.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. ถ่ายเอกสาร.

อารีรัตน์ พัฒนาเพ็ญ. *ผลการใช้ข้อมูลด้านอาชีพต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่ออาชีพอิสระ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดลพบุรี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

Allport. Gordon W. *Pattern and Growth in Personality.* New York : Holt, Rinehart and Winston, 1961.

Chaplin, William F. and Buckner E. Kathryn. " Self - Ratings of Personality : A Naturalistic Comparisob ", *Journal of Personality.* 3(56) : 509- 530 ; September, 1988.

Eysenck, Han J. *The Structure of Human Personality.* London : Methuen Co., Ltd., 1970.

Guilford, Morgan T. *Introduction to Personality.* New York : Mc Graw - Hill Book Co., 1959.

Holland, John L. *The Psychology of Vocational Choice.* : Blaisdell Publishing Company, 1966.

Maslow, Abraham Harold. *Motivation and Personality.* 2nd ed. New York : Harper and Row, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๑๕๖๔ วันที่ ๑๙ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้ นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๙๕๘๕ วันที่ ๑๒ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย และ อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้ นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ทม 1012/ 0575

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 มกราคม 2546

ื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

รียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 - 2 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในระหว่างเดือนมกราคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง น โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731
โทรสาร. 02-2584119

หมายเหตุ : หากต้องการสอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-7458999

ทม 1012/

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มกราคม 2546

อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ยน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา หาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นที่มีต่อการ ระกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัย าชีวศึกษาเพชรบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ั้นปีที่ 1 - 2 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาการคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 250 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบ าชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา พชรบุรี ในระหว่างเดือนมกราคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุมาลี สุมามาลย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731
โทรสาร. 02-258-4119
หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-7458999

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ	อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ สิฏฐากร ชูทรัพย์	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการศึกษา ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีทั้งหมด 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

2. คำตอบของนักศึกษาจะไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษาในด้านผลการเรียนอย่างใดทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำผลไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน และการจัดแนวทางส่งเสริมอาชีพแก่นักศึกษา จึงขอให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของตนให้มากที่สุด

3. ขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผลจากการประเมินครั้งนี้จะนำไปใช้ในการวิจัยทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีต่อไป

<u>ตอนที่ 1</u> **แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา**

<u>คำชี้แจง</u> โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตามความเป็นจริง

1. ท่านเป็นนักศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีใด
   - ( ) ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1
   - ( ) ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 2

2. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาใด
   - ( ) สาขาวิชาการบัญชี
   - ( ) สาขาวิชาการตลาด
   - ( ) สาขาวิชาการเลขานุการ
   - ( ) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545) อยู่ในระดับใด
   - ( ) คะแนนเฉลี่ยสะสม ต่ำกว่า 2.50
   - ( ) คะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไป

4. ผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพใด
   - ( ) รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
   - ( ) พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง
   - ( ) เกษตรกรรม
   - ( ) อาชีพอิสระ (โปรดระบุ .....)

5. รายได้ของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด (โดยยึดตามผู้มีรายได้หลักของครอบครัว)
   - ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน
   - ( ) ประมาณ 5,001 – 10,000 บาท / เดือน
   - ( ) สูงกว่า 10,001 บาท / เดือน

<u>ตอนที่ 2</u> แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักศึกษาอ่านข้อความทีละข้อ แล้วพิจารณาตอบให้ตรงตามความคิดเห็น ความรู้สึกของนักศึกษาให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นด้วยซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
<u>ด้านตนเองและครอบครัว</u>					
1. เป็นอาชีพที่สร้างงานให้ตนเองและครอบครัว.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. เป็นอาชีพที่ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. เป็นอาชีพที่ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงได้เร็วกว่าอาชีพอื่นๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. เป็นอาชีพที่สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจการได้ง่าย.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. เป็นอาชีพที่สามารถกำหนดระยะเวลาคุ้มทุนและกำไรได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. เป็นอาชีพที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. เป็นอาชีพสุจริตที่สังคมยอมรับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. เป็นอาชีพที่รัฐบาลและหน่วยงานอื่นๆให้ความร่วมมือและสนับสนุน.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. เป็นอาชีพที่มีการลงทุนสูง.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. เป็นอาชีพที่สามารถร่วมดำเนินงาน กับผู้อื่นได้โดยไม่ต้องลงทุนสูง.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
13. เป็นอาชีพที่มีทางเลือกในการดำเนินงานได้เหมาะสมกับความสามารถ.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. เป็นอาชีพที่ทำงานโดยไม่ต้องมีกฎระเบียบ บังคับ เข็มงวด.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. เป็นอาชีพที่มีอิสระในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และดำเนินงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ</u>					
16. มีใจรักด้านธุรกิจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ.	.....	.....	.....	.....	.....
18. มีความกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
19. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง.....	.....	.....	.....	.....	.....
20. มีความเชื่อมั่นในตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
21. มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ/การงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
22. มีความอุสาหะในการทำงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
23. มีมนุษยสัมพันธ์ดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
24. มีความซื่อสัตย์สุจริต.....	.....	.....	.....	.....	.....
25. มีความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
26. มีเป้าหมาย ทิศทางในการดำเนินกิจการได้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
27. มีอิสระ ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ที่เคร่งครัด.....	.....	.....	.....	.....	.....
28. มีโอกาสใช้ความสามารถได้เต็มศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
29. มีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
30. มีคุณธรรม จริยธรรมในอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
31. ยึดมั่นในสัญญาการทำงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
32. รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดรวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
33. ติดตามข่าวสารข้อมูล ช่องทางการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
34 มีความสามารถในการแก้ปัญหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
35. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านความรู้พื้นฐาน</u>					
36. มีความรู้ความสามารถในการผลิตและบริการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
37. มีความรู้ในสินค้าและบริการของตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
38. มีความรู้ในการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
39. มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
40. มีความรู้ความสามารถในการจัดระบบงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
41. มีความรู้ด้านการวางแผนงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
42. มีความรู้ด้านการดำเนินงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
43. มีความรู้ด้านการประสานงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
44. มีความรู้ด้านการควบคุมและประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
45. มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
46. มีความรู้ภาษาต่างประเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
47. มีความรู้และใช้คอมพิวเตอร์ได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
48. มีความรู้ด้านบัญชี.....	.....	.....	.....	.....	.....
49. มีความสามารถในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
50. ศึกษาค้นคว้าความรู้ในงานอาชีพที่ตนทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวสุมาลี สุมามาลย์
เกิดวันที่	24 มีนาคม 2499
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี สปอ.เมืองเพชรบุรี สปจ.เพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	35 หมู่ 2 ตำบลธงชัย อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลเพชรบุรี ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
พ.ศ. 2518	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปกศ. สูง) วิชาเอก คณิตศาสตร์ วิชาโท วิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2524	ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอก การประถมศึกษา วิทยาลัยครูเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร